

Kulmakivi

Suomen teologisen instituutin tiedotuslehti

5/2008

PÄÄKIRJOITUS

Ei väellä eikä voimalla

- Onko pääkirjoitusten kirjoittaminen vaikea asia?

- Kyllä on, vastasin asiaa tiukanneelle savolaismiehelle hiljattain.

- Siltä myös näyttää, hän sanoi harvinaisen rehellisesti ja avoimesti. Olen lukenut Kulmakivi-lehden pääkirjoituksia vuosikausia, ja täytyy sanoa, että ne vaikuttavat kyllä aika lailla väkisin väänneiltyä...

Hymähdin rehelliselle tuntemattomalle ystävälle. Etelässä saatetaan olla hyvinkin samaa mieltä, mutta vastaukset eivät ole yhtä suorita.

- Sinun pitäisi joskus kirjoittaa tulevaisuudesta eikä vain menneistä, mies sanoi vielä ikään kuin ohjeeksi.

Totesin siihen, että tuorein numero puhui ainakin tulevaisuudesta, koska pääkirjoituksessa ennustin, että kehitys menee yhä enemmän kohti ”kirkkoa kirkossa.” Niin meillä kuin muuallakin.

Väkisin väännetty. Sanat jäivät soimaan, joten kiitos sinne Savon suuntaan...

Mieleeni tulivat toiset sanat eli profeetta Sakarian sanat siitä, kuinka tulevaisuus voi muuttua. Profeetta korostaa, että muutos riippuu täysin ja ainoastaan Jumalasta. Sitä ei saa aikaan väellä eikä voimalla.

Mielestäni monet muutokset ja yritykset panna asiat kuntoon omassa rakkaassa kirkossamme noudattavat juuri

sitä väärää linjaa: väellä ja voimalla. Yritetään lailla ja asetuksilla, direktiiveillä tai kirjeillä saada ihmiset alistumaan ja toimimaan vastoin heidän vakaumustaan. Mutta kaikki tuon tyyppiset ratkaisut aiheuttavat uusia ongelmia. Ne eivät myöskään synnytä yhteyttä.

Jumalan sana osoittaa toiseen suuntaan. Ei väellä eikä voimalla, vaan minun Hengelläni, sanoo Herra Sebaot.

Kun ajattelee niitä vaiheita, joissa alkukirkko ja sitten myöhemmin nuori kirkko olivat, on helppo ajatella, että tilanne oli suorastaan mahdoton.

Juutalainen traditio oli aika ehdoton. Evankeliumin edessä heidän oli ollut pakko hyväksyä, että myös muut pääsivät osallisiksi Jumalan valtakunnasta. Vaikka Jeesus oli sanonut ”tehkää kaikki kansat opetuslapsiksi”, niin monien oli vaikea hyväksyä asiaa käytännössä.

Jerusalemmissä pidettiin kokous (Ap. t. 15) ongelmien ratkaisemiseksi. Paavali kirjoitti kirjeissään siitä, ”ettei ole juutalaista eikä kreikkalaista”. Miten asiat ratkaistiin alkukirkossa? Vastaus kuuluu: ”... vaan minun Hengelläni”.

Nytkin kirkoissa on suuria ongelmia. Mielestäni tehdään virhe siinä, jos ajatellaan, että väellä tai voimalla tulee yrittää ratkaista asiat. Tai päättäväisyydellä.

Ei väellä eikä voimalla, vaan minun Hengelläni, sanoo Herra Sebaot.

On rukoiltava, että Jumalan Pyhä Hen-

ki uudistaa meidät ja että Hän vie meidät ulos umpikujistamme rakentavaan ratkaisuun, Jumalan omaan ratkaisuun.

Mutta ”Hengelläni” tarkoittaa myös ”sallani”. Jeesus sanoi: ”Henki on se, joka eläväksi tekee; ei liha mitään hyödytä. Ne sanat, jotka minä olen teille puhunut, ovat henki ja ovat elämä.” (Joh. 6:63).

Jumalan Sana synnyttää uutta. Ainoa valta, jota kirkossa tulee käyttää, on Jumalan Sanan valta. Herra luo uutta sanallaan.

”Sana on terävämpi kuin kaksiteräinen miekka” (Hepr. 4:12). Se ”iskee syvään”, tai niin kuin vanhassa kirkkoraamatussa sanotaan ”Jumalan sana on elävä ... ja tunkee lävitse”.

Tällaista syvää ja lävitse tunkevaa uudistusta tarvitaan nyt. Muutostarpeita riittää. Uusia pykälää kirkkolakiin tai kirkkojärjestykseen ei tarvita, ainakaan tähän tarkoitukseen. Erilaisten säännösten uusiminen tai korvaaminen toisilla ei riitä. Nyt tarvitsemme Jumalan Pyhän Hengen kosketusta.

Kun seuraa kirkon kehitystä, huomaa, että kannanotot ja lausunnot muuttuvat ajan myötä. Tänä päivänä pidetään itses-

tään selvyyttenä sitä, mikä parikymmentä vuotta torjuttiin lähes yksimielisesti. Aika muuttuu, sanotaan. Ja kirkon pitää muuttua. Ei eletä enää keskiajalla.

Tosiasia on, että ihminen muuttuu ajan mukana. Sitä sanotaan maallistumiseksi. Sen seurauksena halutaan, että kirkkokin muuttuisi. Sen sijaan, että kirkko vaikuttaisi sanomallaan yhteiskunnan arvoihin ja päätöksiin, halutaan, että kirkkokin muuttuisi yhteiskunnassa hyväksytyjen arvojen mukaan.

Jumalan pyhässä Sanassa puhutaan toisenlaisesta muuttumisesta. ”Älkää mukautuko tämän maailman menoon, vaan muuttukaa, uudistukaa mieleltänne, niin että osaatte arvioida, mikä on Jumalan tahto, mikä on hyvää, hänen mielensä mukaista ja täydellistä.” (Room. 12:2).

Sitä muutosta tai uudistusta ei saada väkisin.

”Ei väellä eikä voimalla, vaan minun Hengelläni, sanoo Herra Sebaot.” Sak. 4:6

13.10.2008
Henrik Perret

**STI:n sääntömääräinen
SYYSKOKOUS**
pidetään tiistaina 25.11. klo 16 STI:ssä.
**Päätösvalta on jäsenjärjestöjen edustajilla,
mutta kaikki ovat tervetulleita.**
**Käsiteltävinä ovat mm. vuoden 2008
toimintasuunnitelma ja talousarvio.**

Kauhajoen surmatyö ja yhteiskunnan kriisi

Tunteeton surmatyö järkyttää koko yhteiskuntaamme. Kauhajoen tapahtuma pian Jokelan dramaattisen rikoksen jälkeen on saanut sekä suomalaiset että muualta asiaa tarkastelevat kyselemään, mikä Suomessa on vialla. Voiko tapahtumille antaa minkäänlaisia selityksiä?

Selitysten ristiriidoissa

Kriisiä ei ole ollut helppo käsitellä mediassa sen paremmin kuin työpaikoillakaan. Tilanne on paljastanut karulla tavalla sen, että yhtenäiskulttuurin aika on kadonnut. Yhtä selitystä ei enää ole. Kristillinen usko ja Raamattu eivät anna suomalaisille enää lähtökohtia ihmisen julmuuden selittämiseksi. Siksi myös Kauhajoen surmatyön kohdalla keskustelu syistä on sekaisin.

Surmatyö on tietysti rikos. Vähitellen edes tämä ensimmäinen, muodollinen arvio on tullut keskustelussa selväksi. Ihmiset ovat olleet ymmärrettävästikin tragediasta niin järkyttyneitä, että tapahtumaan suhtauduttiin aluksi vain tunteella ja ikään kuin luonnonkatastrofina.

Mutta mikä ajaa ihmisen tällaisiin rikoksiin? Tässä kohden selitykset hajaantuvat. Nuorten maailma on epäilemättä sekaisin. Jatkuva kilpailu, koveneva yhteiskunta, pinnalliset arvot ja ristiriita menestyspainoiden ja pätkätötodellisuuden välillä eivät anna hyviä lähtökohtia kenellekään. Nuorten ongelmat ovat aikuisten aiheuttamia.

Yhteiskunnan arvomaailma on kuitenkin sekaisin. Jokelan jälkeen olisi voinut tapahtua jotain muutosta, mutta sellaista ei tietenkään ole näkynyt. Voiton tavoittelu yksilöä kiristämällä ei katoa juuri millään, sillä se on samalla useimpien suomalaisten hellimä elämäntavot.

Kysymys ihmisyydestä hiertää

Syitä voi suuremmissa mittakaavassa hakea myös perhekäsityksestä. Kristillisestä näkökulmasta voisi esittää sen kritiikin, että perheen, sitoutumisen ja uskollisuuden arvostus on Suomessa romahtanut. Nuoret voivat huonosti monissa perheissä, ja tämä heijastuu lisäksi koko yhteiskuntaan.

Jälleen on samaan hengenvetoon kuitenkin todettava, että suuri osa suomalaisista halveksii kristillistä perhekäsitystä. Jopa eduskunnan päätöksissä kristillinen käsitys on kohta kohdalta jäänyt avarampina ja ihmisläheisempinä pidettyjen näkemysten alle. Sitoutuminen ja uskollisuus eivät ole näille ideologioille enää arvoja. Kumpi käsitys siis todellisesti suojelee elämää?

Moni psykologi on todennut, että yhteiskunnassa on isyyden kriisi. Nuorten elämää vaikeuttavat sekä mallien puute että terveen auktoriteetin katoaminen. Tämä vaikuttaa samalla käsityksiin oikeasta ja väärästä. Ja juuri näistä seikoistahan sekä Jokelan että Kauhajoen rikollisten kohdalla on jouduttu keskustelemaan.

Kuitenkin aikamme keskeisin syytös kristinuskoa vastaan on, että se on patriarkaalinen. Juuri kristillinen usko yrittää ylläpitää yhteiskunnassa isää ja auktoriteettia. Ne on kuitenkin postmodernissa ajassamme lähes kriminalisoitu, ja siksi yhtä käsitystä isättömyydestä ei taatusti ole

näköpiirissä. Melko varmaa on, että jo pelkästään tällainen näiden vastakkainasettelujen varsin akateeminen ja teoreettinen pohdiskelu on joidenkin mielestä kovaa, oikeistolaista tai fundamentalistista. Kauha-joki paljastaa siten yhteiskuntamme aatteellisen kriisin.

Länsimaisen humanismin kriisi

Jos Jumala ja Raamattu poistetaan todellisuuden selittämisestä, lopputulos on tosin vieläkin järkyttävämpi kuin ennen. Millä selittää järjettömän tuntuiset surmatyöt pelkän silkinpehmean koulusivistyksen keinoin? Kaikki tämä kauheus on väistämättä ihmisen itsensä toteuttamaa ilman syntiä ja ilman lankeemusta.

Kertovatko jatkuvat surmatyöt siis siitä, että ihminen on pohjimmiltaan hirviö? Ihminen ei olekaan evoluution tuottama siisti humanisti, joka tulee toimeen kaikkien kanssa. Sen sijaan ihmiskunta on raakalaisten yhteisö, jossa jokainen tulee toimeen siten, kuin parhaaksi näkee.

Tässä kohtaamme länsimaisen humanismin kriisin. Kun kirkkoa on jo toista sata vuotta sitten alettu ajaa ulos yhteiskunnasta, ihmisen elämä on pitänyt selittää ilman Raamattua. Silloin ihminen on sitä, mitä näemme hänen olevan. Ja tämä kuva ei ole kaunis.

Länsimaalaiset ihmiset elävät tilanteessa, jossa heillä ei ole perusteita ymmärtää

todellista pahuutta, ihmisen radikaalia vihaa ja ylimielisyyttä. Heille maailman ei pitänyt olla tällainen. Historian ei pitänyt mennä näin. Ongelmissaan meidän aikamme jää siten ilman selityksiä.

Onko Jumala vain hiljaa?

Ihmiselämän vaikeuden ja ihmiskunnan pahuuden edessä on oikeutettua kysyä, onko Jumala hiljaa. Sitä kysymystä ovat kyselleet ihmiset jo Raamatun aikana, ja tästä on teksteissä lukemattomia esimerkkejä. Raamattu vastaa pahan ongelmaan yksiselitteisesti. Jumala on ollut hiljaa ja jättänyt pahuuden rankaisematta, koska hän haluaa

Kuva: Hilpi Jenu

vapahtaa pahat ihmiset, ei vain niitä, jotka ulkokultaisuudessaan kuvittelevat pahuuden olevan ulkopuolellaan.

Paavali kirjoitti juuri tästä sanoessaan, että Jumala on jättänyt ”menneen ajan synnit rankaisematta” (Room. 3:25). Jumala ei tullut historian keskelle eikä rankaissut Aadamın jälkeläisiä aina, kun nämä rikkoivat toisiaan ja siten itse elämää vastaan. Näin tehdessään Jumala antautui sille väärinymmärrykselle, että hiljaisuus tulkittaisiin kyvyttömyydeksi. Paavali selittää kuitenkin saman teologisesti: Jumala oli pitkämielinen. Jumala kykenee kyllä ottamaan ihmiskunnan tuomiolle, mutta se merkitsee kaiken loppua.

Teodikean ongelma liittyy Raamatussa siten evankeliumin syvimpään ytimeen. Samainen Paavali kirjoittaa: Koska kaikki elävät synnin alla ja ovat sisäisesti sidoksissa pahuuteen, Jumala on antanut oman Poikansa tulla vihan kohteeksi. Kristus

alensi itsensä ja antautui kärsimykseen. Hän oli kuuliainen kuolemaan asti (Fil. 2:8). Hän Jumalana asettautui syntisen ihmisen vihan kohteeksi, ja otti kantaakseen kaiken sen ahdistuksen, jolla langennut ihmiskunta vihaa Luojaansa. Siksi Jumalan Poika surmattiin ristillä

Tämän tuskan Jumala tulkitsee uhriksi. Siitä tulee tapa, jolla Jumala itse Pojassaan kantaa synnin seurauksen. Näin Kristuksesta tulee sovitusuhri, joka ratkaisee pahuuden ongelman. Siksi tähän sanomaan sisältyy suurin lohdutus. Se lohdutus kestää myös Kauhajoen ja Jokelan ahdistuksen.

Maailman silmitön pahuus ei jää vaille vastausta. Jumala ei ole hiljaa. Hän on lähtenyt liikkeelle 2000 vuotta sitten Kristuksen tullessa maailmaan. Pahuutensa keskellä vaikeroivalle maailmalle on olemassa vastaus. Se on siinä, että Jumala itse tuli osalliseksi samasta ahdistuksesta. Vaikeiden kriisiemme keskellä me emme siten hae pelkkää ylhäällä istuvaa majesteettista Jumalaa. Sen sijaan me julistamme maan päälle tullutta ja kärsimykseen antautunutta Jumalan Poikaa, Jeesusta Kristusta.

Siksi taivastoivo on todellisuutta hirtävimpimpienkin kauheuksien keskellä. Juuri tästä ahdistuksesta Kristus on tullut meitä pelastamaan. Vaikka meidän keskuudessamme tapahtuu järkyttäviä asioita, me emme ole toivottomia. Me emme julista materialistien ja sisäistä kriisiä käyvien humanistien kanssa epätoivoa. Sen sijaan me julistamme synnin, kuoleman ja perkeleen voittajaa, Jeesusta, joka on tullut meille Vapahtajaksi.

Timo Eskola

TANSANIA KUTSUU

Tätä kirjoitettaessa lentoliput on ostettu, mutta työlupaa odotellaan. Lokakuun lopussa pitäisi olla jo Iringan vuorilla, eteläisessä Tansaniassa. Viidentoista tunnin lentomatka Amsterdamin kautta Dar es-Salaamiin vie meidät päiväntasaajan toiselle puolelle. Sieltä 500 kilometrin automatka sisämaahan ja ollaan perillä. Iringa on keskisuuri afrikkalainen yliopistokaupunki, jonka laitamilta suomalaiset työtoverimme ovat jo katsoneet meille asunnon valmiiksi. Menemme siis Suomen Lähetysseuran lähettämänä Tansanian luterilaisen kirkon palvelukseen.

Eero tulee opettamaan raamattuaikaneita teologian opiskelijoille ja arkeologiaa toisessa tiedekunnassa. Pirkon tehtävänä on suomalaislasten opetus. Työkielemmme ovat siis englanti ja suomi, mutta swahilin alkeet on jo opiskeltu, ja maassa jatketaan kieliopintoja. Kuusikymppiset ovat siis lähdössä lähetystyöhön ensimmäiselle työkaudelle.

Niin että koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa elämässä jotain uutta.

Miksi lähdemme? Haluamme omalta pieneltä osaltamme antaa panoksemme maailmanlähetyksen suuriin haasteisiin. Koemme, että meille avattu ovi on Jumalan antama mahdollisuus. Omassa voimassamme emme uskalla lähteä, mutta uskomme Jumalan siunauksen kantavan meitä. Siihen tarvitaan myös ystävien esirukouksia.

Olemme iloisia tietäessämme, että STI:n piirissäkin on niitä, jotka liittyvät esirukoilijoidemme joukkoon. Jos tahdot saada kiertokirjeemme, ilmoita siitä Suomen Lähetysseuraan Satu Gayalle, puh. (09)12971 tai sähköpostilla satu.gaya@mission.fi

Eero ja Pirkko Junkkaala

Tuoko kielen vallankumous teologi

Lähes jokainen humanistisilla aloilla opiskellut suomalainen on jo törmännyt tieteen ns. kielelliseen käännteeseen. Muutama vuosikymmen sitten niin yhteiskunnan kuin kirjallisuudenkin tutkimuksessa alettiin puhua kertomuksellisuudesta, narratiiveista, diskursseista ja merkitysprosesseista. Jotkut keskittyivät kritiikkiin ja sanoivat suurten kertomusten kuolleen. Toiset taas hakivat tietä eteenpäin ja totesivat kielellisyyden nostaneen humanistisen tutkimuksen uuteen nousuun.

Kertomus kadoksissa

Teologian saralla oli pitkään totuttu siihen, että tutkijat ovat enemmän kiinnostuneita uskonnon taustalla vaikuttavista suurista ideoista, kuin Raamatusta. Historismin ylilyönnit olivat suorastaan kadottaneet Raamatun kokonaan näkyvistä ja kirkolle ehdotettiin keskittymistä pelkkään ihmisyden kokemiseen. Raamatun ”kertomus” eli sisältö oli täydellisessä auringonpimennyksessä, kuten eräs kriitikko myöhemmin totesi.

Kielellinen käänne palautti kertomuksen teologian keskipisteeseen. Sekä Raamatun tutkimus että oppihistorian tarkastelu palasivat tekstien äärelle. Samalla alkoi kasvaa sekularisoituneen eli maallistuneen teologian kritiikki. Liberalisoituneen teologian perinteistään langennut uskontulkinta asetetaan nyt kyseenalaiseksi.

Muutoksen moottorina on aivan eri-

tyisellä tavalla toiminut John Milbankin, Catherine Pickstockin ja Graham Wardin ohjelmallinen kirja *Radical Orthodoxy* (1999). Se alkoi haastavalla julistuksella. ”Jo useiden vuosisatojen ajan sekularismi on määritellyt maailman ja myös tapamme hahmottaa sitä. Tuloksena on maailma, jossa teologia on joko saatettu huonoon huutoon tai se on muutettu harmittomaksi, yksityisajatteluun kuuluvaksi vapaa-ajan harrastukseksi.”

Hieman erikoisen nimen saanut brittiläinen ”radikaali” ortodoksia hakee paluuta teologisiin juuriin (radix). Milbankin ja hänen kolleegojensa mukaan liike on ortodoksista (puhdasoppista) siksi, että se palaa perinteisten oppikysymysten pariin ja uskontunnustusten ohjaamaan kristillisyyteen (commitment to credal Christianity).

Maallistumista vastaan

Lännen sekulaari ajattelu ja jopa filosofia on Milbankin mukaan ollut luonteeltaan vastateologiaa. Sitä on siis haluttu koko ajan tuoda teologiaan ja kirkkoon. Raamattuteologia on vähitellen pelkistetty yhteiskunnan sosiologiseksi ohjelmaksi. Sosiologi Weberin jälkeen on ollut tyyppilistä ajatella pelastususkontojen metafyyssisen vaiheen ikään kuin valmistaneen esikriittisen vaiheen ihmisiä kriittisen järjen kauteen. Kirkkojen aika on silloin ohitse. Tilalle on tullut kulttuurievoluutio. Näinhän Weber väitti. Sekulaari tulkinta on siis sisäänrakennettuna ohjannut kristillisen kirkon historiaa: ”Lännen historia muut-

an vallankumouksen?

tuu jatkuvasti tulollaan olevaksi liberaaliksi protestantismiksi ja sen sekulaariksi jälki-vaikutukseksi.”

Tuloksena oli eräänlainen kulttuurin kehitysoppi. Uskontojen kuuluu kuolla, ja aatteet kehittyvät vähitellen kohti maallistunutta yhteiskuntaa – kunhan järki saa vallita maailmassa. Tätä väitämää vastaan radikaalit ortodoksit nousevat.

Kriittistä näkökulmaa täydentävät Cavanaughin ja Wardin haastavat teesit, joiden mukaan sekularismia aatteena voidaan pitää suorastaan kristinuskon parodiaa. Samalla, kun maallistunut yhteiskunta on purkanut kristillisestä yhteisöstä sen kristillisen luonteen, se on yrittänyt korvata kristillisen elämäntutkimuksen olennaisia seikkoja omilla vaihtoehtoillaan. Tuloksena on yksilöä ohjaava yhteiskunta, joka matkii kristillistä kirkkoa yrittäessään korvata kristillistä uskoa sekulaareilla sisällöillä.

Onko kristillisyyden poistettu kirkkoista?

Radikaalin ortodoksian kirjoittajat eivät pidäkään sekularismin parodisoivaa toimintaa suoraan sakralisuuden ja pyhyyden poistamisena yhteiskunnasta (de-sacralization). Sen sijaan siinä halutaan siirtää sakralisuus maallisen yhteiskunnan alueille. Näin se on ennen kaikkea kristillisyyden poistamista (de-Christianization) yhteiskunnastamme.

Kritiikki on ollut kovaa, mutta maallistuminen ei ole vielä näiden analyysien ansiosta poistunut maailmasta. Pikemminkin päinvastoin. Suomessakin maallistunut teologia on vallannut alaa, vaikka moni

dogmaatikko on vuosikausia esittänyt tieteessä ja kirkossa kritiikkiä sekularisoitumista vastaan.

Jotain kuitenkin on tapahtunut. Suomessakin on maallistuneen kirkon sisälle muodostunut

hedelmällinen jännite. Myös meillä tunnustukseen sitoutuneet teologit julistavat juurille palaavaa sanaa ja asettavat kirkon sisällä vaikuttavan sekularistisen parodian kohta kohdalta kyseenalaiseksi. Tämä tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että kaikki papit eivät hyväksy kirkon monien johtajien edustamaa liberalismia. Kirkon sanoma on ristiriitainen teologiaa, eikä tätä lohdullista sanomaa saa muuttaa laimeaksi humanismiksi.

Maallistunut yhteiskunta on purkanut kristillisestä yhteisöstä sen kristillisen luonteen.

*Kirjoitus perustuu tutkija Timo Eskolan tulevaan kirjaan *Kielen vallankumous (Suomalainen teologinen kirjallisuusseura 2008)*. Se julkaistaan syksyn kuluessa Helsingissä. Teologisessa instituutissa tullaan myös pitämään luentoja aiheen pohjalta.*

Tuhlaajapojasta sanan opiskelijaksi

Teologian haasteet

Teologian opiskelija Dani Puolimatka on kolmannen vuoden teologian opiskelija. Hän vaikuttaa opinnoissaan hyvin perusteelliselta ja määrätietoiselta. Teologian opiskelu ei ole ollut kuitenkaan Danille aina helppoa. Pappiskutsumus vei hänet dogmaattiseen kriisiin, jossa hän joutui todella paneutumaan luterilaisen kirkon opetuksiin.

”Luin Raamattua ja tunnustuskirjoja läpi vierekkäin, ja vertailin, pitävätkö ne yhtä. Jouduin todella pohtimaan, rukoilemaan ja lukemaan Raamattua ennen kuin sain varmuuden siitä, että luterilainen oppi on todella Raamatun mukaista. Erityisesti opetukset kasteesta ja sidotusta ratkaisuvallasta eivät tuntuneet minusta järjestykseltä, mutta en päässyt siitä mihinkään, että mielestäni ne pitävät yhtä Raamatun kanssa. Virkakysymystäkin pohdin ainakin puolitoista vuotta.”, Dani toteaa.

”Olen joutunut taistelemaan, etten anna järkeni käydä Raamatun ylitse. Olen myös opetellut hyväksymään sen, että on kysymyksiä, joihin en saa vastausta.”

”STI on itselleni ja opintojeni kannalta todella merkittävä paikka, ja olen siitä kiittolinen. Täällä on hyvä kirjasto, laadukasta opetusta ja kaiken lisäksi mukavia ihmisiä, ja Timolta ja Hencalta voi kysyä mitä vain”, Dani hymyilee.

”Kesällä, kun STI oli suljettuna, huoma-

sin, että tänne oli ihan ikävä. Täältä löytyy aina ihmisiä, joiden kanssa voi keskustella teologiasta ja muustakin elämästä. Täytyy sanoa, että STI tekee opiskelijaelämästä elämää.”

Tulevaisuuden suunnitelmia ja haaveita

Vapaa-aikaansa Dani viettää esimerkiksi musiikin parissa.

”Soittelin ennen useammissakin bändeissa rumpuja. Tällä hetkellä en soita oikeastaan missään. Tosin kotona soittelen silloin tällöin syntikkaa ja kitaraa. Musiikki on silti yhä lähellä sydäntäni.”

”Aikaisemmin olisin voinut sanoa harrastavani myös teologisten kirjojen lukemista, mutta ei kai sitä enää voi harrastukseen kutsua.”

Danilla on opinnoistaan jäljellä noin kolme vuotta. Tänä syksynä hän aloittaa kandiseminaarin Paavalin teologiasta. Hänellä on myös muita suunnitelmia vuoden varalle, sillä vain muutamaa päivää ennen haastattelua Dani kihlautui tyttöystävänsä Anna-Pauliinan kanssa, ja häitit suunnitellaan helmikuulle. Dani kertoo haaveilevansa muutosta pois pääkaupunkiseudulta, vaikka onkin asunut itse suurimman osan elämästään Espoossa.

”Elämä on täällä liian hektistä ja epäsiisännöllistä, ja täällä on liikaa ihmisiä”, Dani toteaa.

”Haaveilen myös, että voisin päästä joskus opiskelemaan Missouri-synodin pappisseminaariin ja että pääsisin toteuttamaan kutsumustani pappina. Kirkollinen tilanne näyttää tällä hetkellä siltä, että minun ainoa mahdollisuuteni päästä tekemään pastorin työtä on Luther-säätiössä”, Dani kertoo.

Tuhlaajapojan paluu

”Usko merkitsee minulle pelastumista helvetiltä. Olen saanut jo kasteessa uskon lahjan ja lapsena hengellisen kasvatuksen, mutta olen myös elänyt tuhlaajapoikaelämää nuorempana. Siirtyessäni ala-asteelta yläasteelle aloitin rellästämisestä ja tein kaikenlaista typerää aina lukion puoleen väliin asti. Olin kuitenkin aloittanut ala-asteella Raamatun lukemisen ja päässyt siinä jo noin puoleen väliin. Lukioikäisenä sain sitten jostain ajatuksen, että luenpa sen nyt läpi, kun olin kerran aloittanutkin. Pikku hiljaa sana alkoi vaikuttaa minussa, ja usko alkoi ikään kuin palautua. Tämä ei tapahtunut mitenkään nopeasti, vaan vähitellen se valtasi elämäni yhä enemmän”, Dani kertoo elämästään.

”Lopulta päädyin melkein kuin vahingossa Kansanlähetyksen nuorteniltoihin. Aloin myös käydä isäni kanssa Raamattuopiston jumalanpalveluksissa. Sittemmin olen löytänyt hengellisen kotini Luther-säätiön jumalanpalvelusyhteisöstä.” Nykyisin Dani yrittää pitää

huolta siitä, että Raamattua tulisi luettua joka päivä.

”Iltaisin luen myös aina jonkun Psalmin ja hartauskirjallisuutta. Ne tuovat lohdutusta ja turvaa elämäni”, Dani kertoo.

Mariliina Metsävirta

Kuva: Anna-Paoliina Marttinen

Miksi kirkosta erotaan?

Paneeli STI:n syyskauden avajaisissa

Paneelikeskustelu instituutin avajaisissa 10.9. tarttui ajankohtaiseen kirkon ja oikeastaan kaikkien traditionaalisten länsimaisten kirkkojen ongelmaan. Kirkkojen väkimäärät pienenevät, ja kirkkorakennuksia myydään monissa maissa. Mitä on ongelman taustalla? STI:n luennolla aiheesta alustivat professori Jouko Talonen ja tuomiorovasti Matti Poutiainen.

Muuttuva maailma

Kirkosta eroavien näkemyksiä on aina pyritty tutkimaan erilaisissa kyselyissä. Luterilaisesta kirkosta erottiin toki jo vuosikymmeniä sitten. Talonen huomautti, että takavuosina lähtijät perustelivat usein eronsa esimerkiksi poliittisilla syillä. Kirkon uskottiin olevan taantumuksen edustaja, johon yhteiskunnallisesti kantaa ottava vasemmistolainen ei halunnut kuulua. Nykyään yleisin syy lähtemiseen on tutkimusten mukaan se, että etääntyneet jäsenet eivät välitä enää uskonnosta.

Lähtijät ovat nuoria. Kaksi kolmasosaa heistä on alle 40-vuotiaita. Eläkeläiset eivät eroa kirkosta juuri ensinkään. Nuoret taas eivät enää pidä kirkkoon kuulumista mielekkäänä. Poliittisilla syillä ei ole juuri mitään merkitystä nykyisessä tilanteessa.

Nuorista kyllä noin 90 prosenttia käy vielä rippikoulun, mutta kuten Poutiainen muistutti, aate kuivahtaa kahdessa vuodessa. Monet ovat 18-vuotiaina valmiita lähtemään.

Kirkko murroksessa

Toki myös kirkko ja etenkin kirkon julkisuuskuva ovat muuttuneet. Kirkko on teologiansa eli sanomansa sisällön puolesta sisäisesti hajaantunut. Yhtenäistä kuvaa kirkon päämääristä tai edes kirkon ole-

muksesta ei ole. Jotkut eroavat kirkosta siksi, että kirkon katsotaan suorastaan pettävän asiansa.

Monissa puheenvuoroissa kiinnitettiin huomiota kirkon kuvaan julkisuudessa. Sekä kirkon tavoittamiskampanjoita että lehdistöä moitittiin siitä, että ne eivät innosta uskonnollista etsijää. Kristuksen sijasta näiden kautta törmää pelkkään epäilyyn ja Raamatun arvovallan murenemiseen – toisin sanoen samoihin asioihin, jotka saavat ihmiset eroamaan kirkosta. Edistääkö kirkko siis omalla työllään kirkosta eroamista?

Maallistumisen seuraukset

Yksi vaikeimmista kysymyksistä koskee yhteiskunnan muutosta. Koko Euroopassa yhteiskunta on maallistunut ja tämä aatteiden muutos heijastuu myös kirkon jäsenistöön. Materialismin hallitsema yhteiskunta halveksii kirkkoa, pitää sitä vanhoillisena ja jopa syyttää sen näkemysten olevan ihmiselle vahingollista.

Yhteiskunnallisen aatteen muodostama painostus voi olla erityisen merkittävä tekijä. Talonen muistutti, että esimerkiksi Latviassa kommunistinen painostus pienensi valtakirkon melko nopeasti mitättömälle tasolle. Muutaman vuosikymmenen kestänyt yhteiskunnallinen uhka vähensi luterilaiseen kirkkoon kuuluvien määrän

noin yhden prosentin tasolle.

Meilläkin toimii monia kirkon vastaisia voimia. Keskustelijoiden mukaan vapaaajattelijat muodostavat vain mitättömän osan kristinuskon vastaisuutta. Esimerkiksi median ja pääkaupunkiseudulla Helsingin Sanomien katsottiin määrätietoisesti vastustaneen kirkon näkemyksiä vuosikausien ajan.

Onko mitään tehtävissä?

Onko jäsenkato sitten vältettävissä? Eräissä mielessä ei. Poutiainen huomautti, että kirkosta eroamiseen vaikuttavat erityisen laajat yhteiskunnalliset ja aatteelliset muutokset. Jopa niiden analysointi on vaikeaa, saati sitten yksinkertaisten ratkaisujen löytäminen.

Tämä näkemys saa tukea muiden kirkkojen vaikeasta tilanteesta. Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa ihmiset eroavat kirkosta vielä vilkkaampaan tahtiin, tekivät kirkon johtajat minkälaisia nykyihmisen elämäntulkinnalle sopivia myönnytyksiä tahansa. Saksan luterilainen kirkko on haamu entisestään. Englannissa ja Skotlannissa miljoonat ovat lähteneet, eikä eroajien määrä osoita pienenemisen merkkejä

vieläkään. Kuvitelmat siitä, että laajahko ”uskollisten” joukko jäisi lopulta jäljelle, eivät näissä maissa pidä paikkaansa.

Tällaisessa tilanteessa olennaista on pohtia sitä, miten jäsenkatoon tulisi reagoida. Tällä hetkellä kirkko on hajallaan ja menossa on lähinnä paniikkivaihe. Kokonaisnäkemys kirkon olemuksesta puuttuu. Teologian hajaannusta ajatellen on tietysti mahdollista, että sellaista ei koskaan enää löydykään. Kirkko epäilemättä ”politisoituu” erilaisiin puolueisiin, joiden keskinäinen valtataistelu ratkaisee sen, keiden näkemyksiä kirkon kulloinenkin johto ajaa eteenpäin.

Jäsenkadon edessä suurin kysymys onkin: mikä on kirkko. Tärkeintä ei ole se, miksi kirkosta erotaan. Tärkeintä on pohtia, minkälaiseen kirkkoon kannattaa jäädä. Onko se uskontohuoltolaitos tai pelkkä kirkollisten juhlien tuottaja? Onko se moralistinen elämänohjeiden antaja, joka yrittää ylittää koululaitoksen eettisen kasvatuksen tason ja vallata alaa yhteiskunta-keskustelussa? Vai onko se Kristusta julistava lain ja evankeliumin saarnaaja, joka pelastaa syntisiä yksin armosta iankaikkiseen elämään?

Timo Eskola

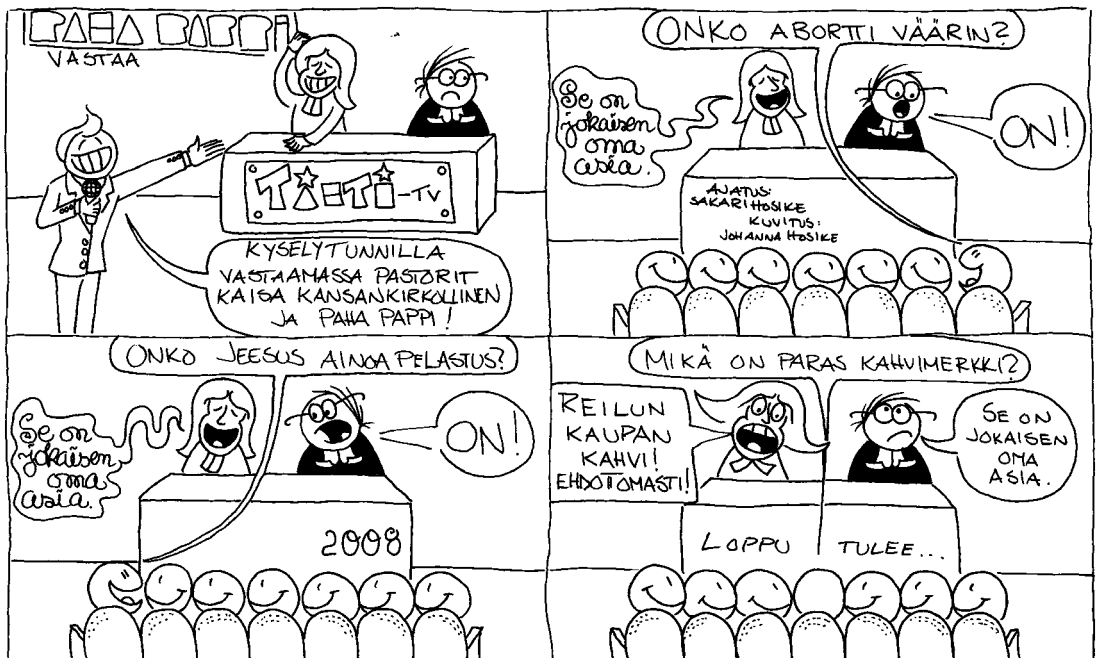
OPISKELIJAN SUUSTA

Minä pidän syksystä. Pidän viilenevistä illoista, ruskan väreissä hehkuvista puista, pudonneiden lehtien tuoksusta ja sateen ropinasta ikkunalasiin. Toisaalta syksyn tulo merkitsee taas opiskelun aloittamista. Syksy tuo luonnon kauneuden lisäksi tullessaan tenttejä, esseitä ja paljon työtä.

Uuden lukuvuoden alkaessa löydän itseni jälleen kerran kyselemästä elämäni suuria kysymyksiä. Kuka minä olen? Mitä minä elämältäni toivon? Minkälainen teologi haluan olla? Mitä tapahtuu valmistumisen jälkeen? Onko minusta sittenkään hengelliseen työhön? Mikä on minun paikkani Jumalan suunnitelmassa? Mikä on minun kutsumukseni?

Oman epävarmuutensa keskellä on tärkeää tietää, ettei ole yksin ajatustensa kanssa. STI on opintojeni aikana ollut paikka, jossa olen saanut tavata muita samantyyppisten kysymysten kanssa painiskelevia opiskelijoita. Ennen kaikkea STI on ollut muistuttamassa minua siitä, mikä elämässä ja myös teologiassa on loppujen lopuksi kaikkein tärkeintä, eli Jeesuksesta. Hänen lähellään on turvallista etsiä ja kysellä, ja vähitellen kasvaa niihin tehtäviin, joita Hän itse kunkin varalle on suunnitellut.

teol. yo Aini Liimatainen

IUSTITIA 24

UURAS SAARNIVAARA —
HERÄTYSTELOGI

ilmestyy loka-marraskuun vaiheessa

Iustitian numerossa tarkastellaan Saarnivaaran elämänvaiheiden lisäksi hänen lestadiolaista lähtökohtaansa, hänen Luther-tutkimuksiaan sekä hänen opillisia näkemyksiään. Kirjoittajina toimivat aiheesta väitellyt Ari Auranen, Aila Foltz, Leif Nummela, Jouko Talonen, Matti Väisänen ja Juhani Koivisto.

Kirjassa on 239 sivua, ja hinta on vain 10 euroa (opiskelijat 6 euroa). Kirjan voi tilata STI:stä: sti@teolinst.fi, www.teolinst.fi tai puh. 09 6689550

SEURAKUNTAVIERAILUT

Henrik Perret

- 17.–18.10. Hyvinkää,
Raamatun pun. lanka
3.11. Åbo, SLEF
3.–7.11. Turku, kirkolliskokous
15.–16.11. Stockholm, Frimodig kyrka

Timo Eskola

- 16.10. Ryttylä,
Apologia-tapahtuma
13.11. Ryttylä, raamattukurssi
19.11. Lahti, Studia Generalia,
Apologia-luentosarja

SUOMEN TEOLOGINEN INSTITUUTTI

Osoite

Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Puhelin

09 668 9550

Faksi

09 6689 5555

Sähköpostit

sti@teolinst.fi
etunimi.sukunimi@teolinst.fi

Kotisivu

www.teolinst.fi

Pankkitili

Sampo 800011-564245

Työntekijät

päsihteeri Henrik Perret (gsm 0500 542 542)
tutkija Timo Eskola (koti 019 722 702)
sihteeri Kirsi Sell (koti 09 505 1796)

Aukiolo: arkisin klo 9–19

Taitto

Kirsi Sell

Painopaikka

Kirjapaino Hermes Oy

Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus.
Seurakuntavierailuja, luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali.

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa.
Vuositukijäsenmaksu 35 euroa (opiskelijat 10 euroa, yhteisöt 100 euroa). Ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja.

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään jokaiselle tukijäsenelle kuusi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja

toiminnanjohtaja Lasse Nikkarikoski

Jäsenjärjestöt

Ev.lut. Lähetysyhdistys Kylväjä
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Radiolähetysjärjestö Sanansaattajat
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
Kaisaniemenkatu 13 A
00100 HELSINKI

***Nyt hehkuu kauneutta
myös lakastuva maa.
Puut ruskan kirkkautta
kantavat loistavaa.
Maa täytydessänsä
tuo sadon ajallaan,
se antaa hedelmänsä
ja kutsuu korjaamaan.***

***Vk 575, Matthias Claudius,
suom. Niilo Rauhala***

Kannen kuvat: Anna-Pauliina Marttinen